

Valtakunnalliset vesiosuuskuntapäivät

Vesiosuuskuntien rakentaminen ja kehittäminen
vesihuoltolain näkökulmasta

Valtakunnalliset vesiosuuskuntapäivät Siilinjärvi
Kunnonpaikka 24 – 25.10.2014
Jarmo Siekkinen
Pohjois-Savo ELY-keskus

Vesiosuuskuntien rakentaminen ja kehittäminen vesihuoltolain näkökulmasta

Tausta:

Toiminta-alue, vesihuoltolain mukainen vesihuoltolaitos

Vesihuollosta huolehtiminen

- **Vesihuollosta huolehtiminen ja toiminnan kehittäminen**
  - ▶ Vesihuoltolaitos, toiminnan laatu ja jakeluvarmuus
  - ▶ Hallinto, viestintä ja talous
- **Rakentaminen ja verkostojen ylläpito**
  - ▶ Rakentaminen ja rahoitus

Vesihuoltolaitos

- ▶ **Vesihuollon toiminta-alueet ja hyväksyminen tai supistaminen (VHL 7 §, 8 §, 8a § ja 9 §) (2 luku)**
  - ▶ Kunnan alueella vesihuoltolaitosten toiminta-alueiden tulee kattaa alueet, joilla kiinteistöjen liittäminen vesihuoltolaitoksen vesijohtoon tai jätevesiviemäriin on tarpeen toteutuneen tai suunnitellun yhdyskuntakehityksen vuoksi
- ▶ **Kunnan rooli keskeinen toiminta-alueiden suunnittelussa**
  - ▶ Toiminta-aluetta koskevien muutosten toimivuus edellyttää kunnalta hyvin valmisteltua toiminta-alueiden suunnittelua
  - ▶ Taajamaselvitys, toteutunut tai suunniteltu yhdyskuntakehitys
  - ▶ **Viestintä ja tiedotus:** Kysely halukkuudesta liittyä keskitetyn vesihuollon palveluiden käyttäjäksi, riittävä tiedottaminen prosessin eri vaiheissa
  - ▶ Verkoston piiriin saatettavien alueiden esittäminen yleisesti tietoverkossa saatavilla olevalla kartalla
  - ▶ Uudisrakentaminen sekä siirtymäsäännöt otettava huomioon

Vesihuollosta huolehtiminen ja toiminnan kehittämisen (3 luku)

Vesihuollon riskienhallinta

- **Vesihuoltolaitoksen selvilläolo- ja tarkkailuvelvollisuus (15 §)**
  - 1) tarkkailuvelvollisuus (raakavesi ja talousvesi sekä viemäriverkoston toimivuus)
  - 2) laitosten kunto ja verkostojen vuotovedet
  - 3) raakaveden määrään ja laatuun liittyvät riskit
  - 4) tiedot verkostoista sähköiseen muotoon (31.12.2016)

Asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä

- **Vesihuoltolaitoksen palvelujen turvaaminen häiriötilanteissa (15 a)**
  - 1) vesihuoltolaitos laatii suunnitelman häiriötilanteisiin varautumisesta
  - 2) vesihuoltolaitos toimittaa suunnitelman valvontaviranomaisille, pelastusviranomaiselle ja kunnalle
  - 3) koskee myös tukkulaitoksia

Asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä

Toiminnan riskienhallinta järjestelmällinen kartoitus sekä riskienhallintakeinojen valitseminen ja käyttäminen

Vesihuoltolaitoksen taloushallinto (luku 4)

Toiminnan ja talouden läpinäkyvyyden parantaminen

- ▶ **Maksujen yleiset perusteet ja maksut (18 §, 19 §, 19 a §)**
  - ▶ Kattaa vesihuoltolaitoksen uus- ja korjausinvestoinnit ja kustannukset
  - ▶ Kohtuullinen tuotto
  - ▶ Hulevesiviemäröinnin kustannukset
- ▶ **Vesihuollon eriyttäminen kirjanpidossa, toimintakertomus, tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen tarkistaminen, toimitusehtojen ja tunnuslukujen julkistaminen (20 §, a – c §§)**
  - ▶ 1) kirjanpito ja toimintakertomus
  - ▶ 2) tarkistaminen
  - ▶ 3) tietojen julkistaminen

Vesihuollon tietojärjestelmä (20 d §)

- ▶ VEETI ja (VENLA)
- ▶ Vesihuoltolaitos hyödyntää ja toimittaa vesihuollontietojärjestelmään vesihuoltopalvelujen tietoja

Asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä

Rakentaminen ja verkoston ylläpitäminen

- ▶ **Valtakunnallinen viemäröintiohjelma**
- ▶ **Vesihuollonrahoitus**
- ▶ **Vesihuoltolain muutokset**
  - ▶ Liittämisvelvollisuuden muutokset (VHL 10 §)
  - ▶ Vapautuksen myöntämistä koskevat muutokset (11 § 1 momentti)
- ▶ **Valtioneuvoston asetus talousjätevesien käsittelystä viemäriverkoston ulkopuolisilla alueilla**
- ▶ **Vesihuoltoverkoston kunto**
  - ▶ Valiokuntien kannanotot

Valtakunnallinen viemäröinti-ohjelma

- **Valtakunnallinen viemäröinti-ohjelma valmistui maa- ja metsätalousministeriön ja ympäristöministeriön yhteistyönä 20.12.2012.**
- **Vuodesta 2012 vuoden 2016 loppuun ulottuva ohjelma linjaa periaatteet ja kriteerit viemäriverkostojen rakentamiselle haja-asutusalueilla sekä sisältää suunnitelman valtion tuen suuntaamiseksi viemärihankkeisiin.**
- **Vesihuoltolain 1.9.2014 voimaan tulleen uudistuksen mukainen liittämismääräyksen lieveneminen taajamien ulkopuolella ja viemäröinti-ohjelman mukaisen tuen loppuminen vuonna 2016 sekä kuntien heikentynyt taloustilanne ja asukkaiden liittymismääräyksen hiipuminen nostavat kynnyksiä päättää verkostojen laajentamisesta taajamien ulkopuolelle.**

Vesihuollon rahoitus

- Viemäröintiohjelman mukainen valtion tuki on loppumassa vuoden 2016 loppuun mennessä.
- Kuntien myöntämän tuen osuus korostuu. Erityisesti lainojen takaaminen vesiosuuskuntien investointien toteuttamiseen on jatkossa lähes välttämätön.
- Vesihuollon perittävillä maksuilla tulee kattaa sekä vesihuoltolaitoksen uus- että korjausinvestoinnit.
- Laki vesihuollon tukemisesta (Opas: vesihuollon tukeminen)
  - ▶ Tuettaviin hankkeisiin ei saa sisältyä laitteiston saneerauksesta tai muusta ylläpidosta aiheutuvia kustannuksia.

Lakimuutokset

- **Vesihuoltolain muutokset**
  - ▶ **Liittämisvelvollisuuden muutokset (VHL 10 §)**
  - ▶ **Vapautuksen myöntämistä koskevat muutokset**
(11 § 1 momentti)

- **Valtioneuvoston asetus talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla**

Verkoston ylläpitäminen

- **Vesihuoltoverkoston kunto**
  - ▶ Valiokunta korostaa sitä, että vesihuoltoverkostojen puutteellinen ylläpito ja riittämätön peruskorjaus ovat muodostuneet viime vuosikymmenien aikana vähitellen vakavaksi ongelmaksi.
  - ▶ Valiokunta korostaa sitä, että vesihuollon perittäville maksuilla tulee kattaa sekä vesihuoltolaitoksen uus- että korjausinvestoinnit.

- **EDUSKUNTA:Tarkastusvaliokunta**
  - ▶ Tarkastuskertomus

Yhteystiedot

Jarmo Siekkinen
Kehitysinsinööri
Pohjois-Savon ELY-keskus

jarmo.siekkinen@ely-keskus.fi